

Η τρομοκρατία των trolls!

- Η «R» ανοίγει τον φάκελο για τη δράση των «κουκουλοφόρων» του διαδικτύου
- Καλούν σε ένοπλες εισβολές σε δημόσια κτίρια, συκοφαντούν και προπαγανδίζουν τη φυσική εξόντωση δημοσίων προσώπων
- Τι αναφέρει στη μηνυτήρια αναφορά της η ειδική γραμματέας Ειρήνη Αγαπηδάκη για τις επιθέσεις σε βάρος του πρωθυπουργού και μελών της κυβέρνησης από ύποπτους λογαριασμούς στα social media

Των Γ. ΣΙΑΔΗΜΑ & Κ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ
politiki@realnews.gr

Την κινητοποίηση της Δικαιοσύνης προκαλεί η δράση των trolls στα κοινωνικά δίκτυα, που έχουν φτάσει στο σημείο να ζητούν από απλούς πολίτες να εισβάλλουν σε δημόσια κτίρια και να προχωρούν σε οργανωμένες βιαιοπραγίες εις βάρος δημοσίων προσώπων. Οι ακραίες μορφές έκφρασης από ανώνυμα «προφίλ» αποτελούν αντικείμενο έρευνας και συζητήσεων σε διεθνές επίπεδο, ωστόσο, στη χώρα μας, το φαινόμενο έχει λάβει εκρηκτικές διαστάσεις. Ειδικά το τελευταίο διάστημα, ομάδες από «κουκουλοφόρους» του ελληνικού κυβερνοχώρου φέρεται να έχουν προχωρήσει στη διάπραξη πολύ σοβαρών αξιόποινων πράξεων, εξαπολύοντας ακόμα και απειλές κατά της ζωής. Το ζήτημα λαμβάνει πλέον και πολιτική διάσταση, μετά και τη μηνυτήρια αναφορά στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου που κατέθεσε η ειδική γραμματέας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, **Ειρήνη Αγαπηδάκη**. «Ανώνυμοι χρήστες στο Twitter, συνδυάζοντας ψέμματα, θεωρίες συνωμοσίας, ριχνοντας λάσπη κατά πάντων και κυρίως των θεσμών, προτρέπουν σε βία, χρησιμοποιώντας ως εργαλεία για την εμετική καμπάνια τους τα ασυνόδευτα», δήλωσε η κυρία Αγαπηδάκη το μεσημέρι της Πέμπτης. Λίγη ώρα μετά, βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ έφεραν το θέμα στη Βουλή, απευθύνοντας ερώτηση για την εικόνα που έχει η κυβέρνηση όσον αφορά τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα, προκαλώντας την οργανωμένη αντίδραση του κυβερνητικού εκπροσώπου, **Γιάννη Οικονόμου**. «Την ίδια ημέρα που η ειδική γραμματέας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, κυρία Ειρήνη Αγαπηδάκη, κατέθεσε μηνυτήρια αναφορά στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο ΣΥΡΙΖΑ, υιοθετώντας τα ψέμματα και τις συκοφαντίες των ιδίων σκοτεινών κύκλων, καταθέτει ερώτηση για το αν η κυβέρνηση εξαφανίζει προσφυγόπουλα με λαθροχειρίες», δήλωσε ο Γ. Οικονόμου.

«Εγκληματική οργάνωση»
Πέραν της πολιτικής αντιπαράθεσης, η δράση των trolls τους τελευταίους μήνες στην Ελλάδα βρίσκεται πλέον στο μικροσκόπιο των Αρχών, καθώς φαίνεται ότι συγκεκριμένα ανώνυμα προφίλ στα κοινωνικά δίκτυα λειτουργούν εντός οργανωμένου εγκληματικού πλαισίου. Σύμφωνα με πληροφορίες, η μηνυτήρια ανα-

φορά που κατατέθηκε στον Αρειό Πάγο έχει τρία βασικά σημεία. Γίνεται λόγος για χαρακτηριστικά εγκληματικής οργάνωσης που κρύβεται πίσω από ανώνυμους λογαριασμούς, για διασπορά ψευδών ειδήσεων, αλλά και για προτροπή άσκησης βίας σε βάρος του ίδιου του πρωθυπουργού και των κυβερνητικών στελεχών. Εν ολίγοις, ζητείται η διερεύνηση της συστηματικής επιχείρησης διασποράς ψευδών ειδήσεων και θεωριών συνωμοσίας, η οποία εκτυλίσσεται τις τελευταίες τρεις εβδομάδες στο Twitter από ανώνυμους χρήστες και εργαλείοι με βάνουσο τρόπο τα ασυνόδευτα αντίγραφα, ώστε να διαπιστωθεί αν προκύπτουν αξιόποινες πράξεις. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, το τελευταίο διάστημα, μια σειρά από ανώνυμους λογαριασμούς στο διαδίκτυο υποστήριξε ότι συνολικά 1.000 ασυνόδευτα παιδιά έχουν χαθεί και έχουν δοθεί στο εξωτερικό σε παιδοφίλους. Μέσα σε όλο αυτό το σπέρμα ενέπλεξαν και τον ίδιο τον πρωθυπουργό, την αρμόδια Ειδική Γραμματεία, υπουργεία και ΜΚΟ. Μάλιστα, για να ενισχύσουν όλες αυτές τις ψευδείς ειδήσεις, τα trolls υποστήριξαν πως για τον λόγο αυτόν το Μέγαρο Μαξίμου είχε αρχικά υπό τη δικαιοδοσία του τα ασυνόδευτα, πριν συσταθεί η Ειδική Γραμματεία με ολοκληρωμένη δομή στο υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Οι επιτηδείοι αυτοί, κρυμμένοι πίσω από ανώνυμους λογαριασμούς, με συνεχείς αναρτήσεις, καλούσαν σε εξέγερση στο Σύνταγμα και σε ένοπλη εισβολή στη Βουλή, ενώ παράλληλα προέτρεπαν σε χρήση βίας εναντίον κυβερνητικών στελεχών. Μαζί με τη μηνυτήρια αναφορά, στον Αρειό Πάγο κατατέθηκαν και συγκεκριμένες αναρτήσεις, που ειδικά τις τρεις τελευταίες εβδομάδες κάνουν τον γύρο του διαδικτύου. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι σε μία από αυτές τις αναρτήσεις γίνεται λόγος για την πρόσφατη απόφαση του δημάρχου Αθηναίων, **Κώστα Μπακογιάννη**, να ανασταλεί η λειτουργία της δομής φιλοξενίας προσφύγων στον Ελαιώνα. Ως αντίδραση για την απόφαση αυτή, οι αναρτήσεις καλούσαν τους πρόσφυγες να ξεσκωθούν και να εισβάλουν στο δημαρχείο της Αθήνας. Αυτό, βέβαια, είναι μόνο ένα δείγμα από αντίστοιχες αναρτήσεις που έχουν γίνει από συγκεκριμένους λογαριασμούς στο Twitter. Χρησιμοποιώντας εμετικές εκφράσεις, τα trolls, που πλέον ερευνώνται από τη Δικαιοσύνη, αναρτούν τα ίδια σχόλια, που βριθούν από συκοφαντίες και προτρέπουν σε βία. Αντίστοιχες αναρτήσεις έγιναν ακόμα και την ημέρα της κηδείας της **Φώφης Γεννηματά...**

Η ΕΙΔΙΚΗ γραμματέας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Ειρήνη Αγαπηδάκη

«Στρατός μισθοφόρων» με ψηφιακή προστασία

Πέντε ειδικόι μιλούν στην «R» για το νομικό κενό που υπάρχει στη διαχείριση των επιθέσεων από το διαδίκτυο

■ **ΤΟ TROLLING** στο διαδίκτυο είναι ένα φαινόμενο που έχει αποκτήσει δημοφιλία κατά την τελευταία δεκαετία, κυρίως λόγω της ανωνυμίας που προσφέρεται στις διαδικτυακές πλατφόρμες επικοινωνίας. Ως διαδικτυακό troll χαρακτηρίζεται ένα άτομο που θα δημοσιεύσει ένα εσκεμμένα προκλητικό σχόλιο, πολλές φορές εκτός θέματος, με κύριο στόχο να προκαλέσει και να εκνευρίσει άλλους χρήστες ή να διαταράξει μια διαδικτυακή συζήτηση. Το εκνευριστικό αυτό σχόλιο που θα δημοσιευτεί από το troll λειτουργεί σαν δόλωμα και αποσκοπεί στο να

προκαλέσει μια αλυσίδα αντιδράσεων, οι οποίες συχνά παίρνουν τη μορφή προσωπικών προσβολών. Ειδικόι, επιστήμονες, καθηγητές πανεπιστημίων, δικηγόροι και επικοινωνιολόγοι που εξειδικεύονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σκιαγραφούν στη Realnews το προφίλ των χρηστών που «κρύβονται» πίσω από το πληκτρολόγιο, φτάνοντας ακόμα και στη διάπραξη αδικημάτων, μιλούν για το κενό που υπάρχει στο νομικό πλαίσιο προστασίας του ίντερνετ και εξηγούν πώς μπορούμε να προστατευτούμε από ανεπιθύμητους ψηφιακούς λογαριασμούς.

«Άνθρωποι που πληρώνονται»

ΤΟΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΣΚΟΠΟ των trolls του διαδικτύου αναλύει ο πρόεδρος του Διεθνούς Ινστιτούτου για την Κυβερνοασφάλεια και ειδικός ερευνητής ηλεκτρονικών εγκλημάτων, **Μανώλης Σφακιανάκης**, κάνοντας λόγο για «στρατό διαδικτυακών μισθοφόρων». «Συνήθως τα trolls ανήκουν σε διάφορους πολιτικούς χώρους και είναι γνωστά με τα ψευδώνυμά τους και τις καθημερινές τους αναρτήσεις στο Twitter. Είθισται μέχρι σήμερα, πλην ελαχίστων περιπτώσεων, να μη μνύονται τα trolls που ασχολούνται με την πολιτική και τα πολιτικά δρώμενα», δηλώνει στην «R» ο Μ. Σφακιανάκης και υπογραμμίζει ότι «δυστυχώς, μέσα από τα trolls, έχει δημιουργηθεί στρατός μισθοφόρων. Δηλαδή υπάρχουν άνθρωποι που πληρώνονται για να γράφουν και να κριτικάρουν με συγκεκριμένο ύφος, για διαφημιστικούς λόγους». Την ίδια στιγμή, ο κ. Σφακιανάκης θεωρεί ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να πάψει το φαινόμενο του trolling από τη στιγμή που το διαδίκτυο είναι ελεύθερο. «Το μόνο που μπορεί κάποιος να κάνει είναι να "κόψει" συγκεκριμένους λογαριασμούς», λέει χαρακτηριστικά ο ειδικός ερευνητής ηλεκτρονικών εγκλημάτων.

© Μανώλης Σφακιανάκης

«Συκοφαντική πράξη»

ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ και τη λεπτή γραμμή ανάμεσα στην κριτική, την εξύβριση και τη συκοφαντική δυσφήμιση ως αδίκημα εξηγεί ο **Γιώργος Πλειός**, καθηγητής και πρόεδρος του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ -Διευθυντής του Εργαστηρίου Κοινωνικών Ερευνών στα ΜΜΕ, Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών στο ΕΚΠΑ. «Όπως και σε άλλα μέσα και κανάλια επικοινωνίας, το αδίκημα ξεκινά από τη στιγμή που τελείται η συκοφαντική πράξη. Πρακτικά είναι πιο συχνό το φαινόμενο στα κοινωνικά μέσα, ιδιαίτερα ακροδεξιάς και χουλιγκάνικης κοπής, και λιγότερο στα επαγγελματικά εδοσιογραφικά μέσα, όπου υφίσταται έλεγχος και ισχύουν οι κανόνες του επαγγέλματος. Στα παλιά μέσα μπορεί να εκδηλωθεί και έχει εκδηλωθεί περισσότερο σε σχολιαστικά προγράμματα κίρινων μέσων και εκπομπών, ιδιαίτερα όταν υιοθετούν λαϊκίστικη ακροδεξιά ρητορική», σημειώνει ο κ. Πλειός. Παράλληλα, αναφέρεται στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο της Ελλάδας, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι «συκοφαντική δυσφήμιση υφίσταται όταν διαδίδονται από κάποιο άτομο πληροφορίες, όπως ειδήσεις, φήμες κ.α., που αποδίδουν σε κάποιον ευθύνη για μια αρνητική πράξη που είτε δεν έγινε, είτε δεν την έκανε αυτό και θα μπορούσαν να προκαλέσουν ηθική βλάβη, νομικές κυρώσεις ή άλλες συνέπειες εναντίον του».

© Γιώργος Πλειός

© Ανθή Σιδιροπούλου

«Αναστολή αξιών»

ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ των χρηστών του διαδικτύου που παρανοούν ψηφιακά εξηγεί στην «R» η Ανθή Σιδιροπούλου, Δρ. Ψυχολογίας της Επικοινωνίας - μεταδοσδοκτορική ερευνήτρια, διδάσκουσα ΕΜΜΕ ΕΚΠΑ. «Οι άνθρωποι φαίνεται να γίνονται πιο εχθρικοί και επιθετικοί πίσω από μια οθόνη, καθώς δεν μπορούν να γίνουν αυτόπτες μάρτυρες των επιζημιων συνεπειών των πράξεών τους. Η ασορατότητα των θυμάτων καθιστά τους θύτες πιο αμειλικτους. Την ίδια στιγμή, η ανωνυμία που εξακολουθεί να υφίσταται σε αρκετούς ψηφιακούς χώρους μπορεί να ενισχύει την επιθετικότητα, καθώς συντελεί στην αποπροσωποποίηση του ατόμου και, συνεπώς, στην προσωρινή αναστολή προσωπικών αξιών και κοινωνικών κανόνων», τονίζει η Ανθ. Σιδιροπούλου. Σχολιάζοντας τις δημόσιες πράξεις κυβερνοεφοβισμού, η κυρία Σιδιροπούλου αναφέρει ότι οι θύτες λειτουργούν στο πλαίσιο μιας «αγέλης», δηλαδή μιας ψηφιακής ομάδας, στην οποία η προσωπική ταυτότητα υποβαθμίζεται, ενώ αναβαθμίζεται η ομαδική ταυτότητα. Αν η ομάδα ενθαρρύνει τις κακοποιτικές συμπεριφορές, τότε οι θύτες ενδέχεται να ενισχύσουν τη δράση τους περαιτέρω.

«Προστασία»

ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ανάμεσα σε ένα cyber-bully και ένα cyber-troll διευκρινίζει η **Κέλυ Ιωάννου**, Διευθύντρια του Διεθνούς Ινστιτούτου για την Κυβερνοασφάλεια (CSI Institute) και υποψήφια διδάκτωρ Ψηφιακής Εγκληματολογίας. «Ο cyber-bully θέλει να σε βλάψει. Ακολουθεί ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο βλαπτικών συμπεριφορών, με κίνητρο την εκδίκηση και τη μνησκακία. Το cyber-troll θέλει να σε αναστατώσει. Επιδιώκει την αναγνώριση και την προσοχή. Η συμπεριφορά του σκοπεύει να ανακατίσει τη δύναμή σου και είναι μια ευκαιρία προσωπικής του εκτόνωσης», σημειώνει η κυρία Ιωάννου. Την ίδια

© Κέλυ Ιωάννου

στιγμή, υπογραμμίζει ότι, σε περίπτωση που κάποιος πέσει θύμα trolling, θα πρέπει να μην απαντά, να αποκλείσει τους λογαριασμούς των trolls, να περιορίσει τον χρόνο που ξοδεύει στα social media και, τέλος, να το καταγγείλει στην πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης και στην Αστυνομία.

«Γραφειοκρατία»

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ στη διαδικασία εκδίκασης των trolls μιλά στην «R» η Βάσια Αναστασίου, δικηγόρος και επικοινωνιολόγος, επισημαίνοντας ότι «υποθέσεις στην Ελλάδα εκδικάζονται, όμως οι διαδικασίες είναι χρονοβόρες και δαπανηρές, ενώ οι περιπτώσεις δυσφήμισης τείνουν να είναι δύσκολο να κερδίσουν, αφού τα εγκλήματα αυτά, κατά μερικούς, είναι δευτερεύοντα». Αναλύοντας το κενό στο νομικό πλαίσιο της χώρας όσον αφορά τον κόσμο του διαδικτύου, η κυρία Αναστασίου υπογραμμίζει: «Απαιτείται άμεση αναθεώρηση του ποινικού κώδικα. Καλούμαστε να δώσουμε μια σύγχρονη μάχη με ξύλινα σπαθιά. Η περιγραφή στις έννοιες είναι εντελώς ασόριστη και πρέπει να μπουν κατώτατα όρια του πότε μια πράξη αποτελεί cyber trolling ή bullying, με αυστηρότερες χρηματικές ποινές».

© Βάσια Αναστασίου